

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland er et samarbeidsforum for sju frivillige organisasjoner innen natur og friluftsliv. Organisasjonene er Norges Jeger- og Fiskerforbund – Oppland, Oppland Orienteringskrets, DNT Gjøvik og Omegn, Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland Krets - Norges Speiderforbund, Gudbrandsdal Krets - Norges Speiderforbund og Norsk Ornitologisk Forening – Oppland.

Lillehammer, 21. november – 2011

Oppland Fylkeskommune
Pb. 988
2626 Lillehammer

Regional plan for folkehelse i Oppland 2012 – 2015 - høringsuttalelse.

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland (FNF) har gjort seg kjent med utsendt forslag til regional plan for folkehelse i Oppland og har følgende kommentarer:

Vi er glad for at høringsdokumentene nå har valgt å fokusere på friluftsliv som et viktig element i folkehelsearbeidet – det er positivt at dette nevnes i dokumentene.

Det vi fortsatt savner er mer konkretisering og initiativ fra fylkeskommunen på hvordan friluftsliv, natur- og friluftslivsorganisasjonene og vårt samarbeidsforum – FNF Oppland skal involveres i fylkets folkehelsearbeid.

I forbindelse med vårt høringsinnspill til folkehelseplanens planprogram tok vi opp følgende problemstillinger som vi fortsatt avventer avklaringer fra fylkeskommunen på:

Natur- og friluftslivsorganisasjonene må likestilles med idrettsorganisasjonene når det gjelder folkehelsearbeid, både i forhold til samarbeid og medvirkning, men også på finansieringssiden. Vi observerer at idretten er folkehelsepartner i

FNF Oppland

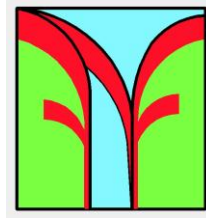
Forum for Natur og Friluftsliv Oppland,

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Tlf. 97483205

e-post: oppland@fnf-nett.no

www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

samarbeid med fylkeskommunen, mens natur- og friluftsansjonene med sitt kontaktpunkt FNF Oppland, ikke er invitert til dette.

Vi vil på bakgrunn av dette be om at fylkeskommunen i større grad enn det oppleves fram til nå, likebehandler ulike medvirkningsaktører. Vi observerer også på fylkeskommunen sine internettsider om folkehelse at idretten gis fokus sammen med andre aktører, mens friluftslivets rolle for folkehelse ikke er nevnt som tema. I denne sammenhengen vil vi vise til fylkeskommunens egen – “Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2005-2008”, og punktet om “visjoner og målsetting for friluftsliv” med formuleringene “mer friluftslivsaktivitet i Oppland” og “et styrket samarbeid mellom FNF, Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune”.

Vi vil også ta opp følgende:

Et grunnprinsipp i folkehelseloven er medvirkning og utjevning. Loven presiserer at planmyndighet har et særlig ansvar for å tilrettelegge slik at grupper som ellers ikke lett kommer til orde i planprosessen aktivt skal bringes inn. Medvirkningsprosessen skal sikre forankring hos innbyggerne og gi bedre beslutningsgrunnlag for politikerne. Et hovedmål i folkehelseloven er å tilrettelegge for aktivitet og sunne helsevalg som når alle deler av befolkningen. Andre viktige prinsipper er føre-var og bærekraftig utvikling.

Gjennom ulike strategier ønsker fylkeskommunen å oppfylle målsetningene i folkehelseloven. Hovedmålene er: At alle er med, få folkehelse på dagsorden og fremme sunne levevaner. Viktige strategier for å nå målene bl.a. er: Partnerskap for folkehelse, primærforebygging og tilrettelegge for aktive og inkluderende lokalsamfunn.

FNF ønsker å samarbeide med kommunene og fylkeskommunen slik at vi sammen skal kunne nå disse målene i størst mulig grad. Mens idretten når en del av befolkningen, har natur- og friluftsliv organisasjonene sannsynligvis tilbud til enda bredere deler av befolkningen. Disse tilbudene koster som regel lite,

FNF Oppland

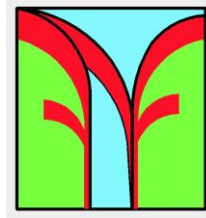
Forum for Natur og Friluftsliv Oppland,

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Tlf. 97483205

e-post: oppland@fnf-nett.no

www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

befinner seg i nærmiljøet og er lavterskeltilbud. Som koordinator for de frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene, arbeider FNF Oppland for å fremme folkehelse gjennom aktivitet og naturforståelse. Sistnevnte er ikke minst viktig i våre dager. Global storstilet utryddelse av arter og ødeleggelse av naturtyper er de forhold som mest truer menneskenes videre eksistens på jorda, i tillegg til klimaendringene.

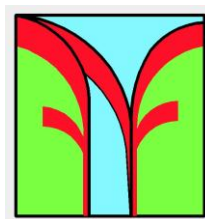
Friluftsliv viser seg i nasjonale rapporter å være en foretrukket form for fysisk aktivitet for svært mange nordmenn i mange aldersgrupper. Dette er en lavterskelaktivitet som kan utøves på tvers av generasjoner og med begrensede krav til funksjons- og prestasjonsevne. Mange rapporter viser at forebyggende arbeid er meget viktig i alt helsearbeid. Her kan natur- og friluftslivsorganisasjonene gi tilbud til mange og således være en viktig forebyggende faktor for bedre folkehelse. Disse organisasjonene har erfaring i å planlegge og gjennomføre aktiviteter i naturen. De er således viktige bidragsytere og samarbeidspartnere for å nå de nasjonale mål i folkehelsesloven og bør være med i Partnerskap for folkehelse. FNF Oppland mener natur- og friluftslivsorganisasjonenes medvirkning bør komme klarere frem i Oppland fylkeskommune sin regionalplan for folkehelse 2012-2015.

FNF Oppland arbeider for et allsidig, enkelt og naturvennlig friluftsliv, og har som mål å fremme økt forståelse for hensynet til naturmangfoldet. Naturområder har i tillegg verdi både til bruk for naturopplevelse og til bedret folkehelse. Det er vår oppgave å fremme dette budskapet ovenfor befolkning og beslutningstakere. FNF-nettverket i hvert fylke er natur- og friluftslivsorganisasjonenes samlede kontaktpunkt mot offentlige myndigheter, ikke ulikt rollen idrettsrådene har.

FNF Oppland kan være en nyttig bidragsyter i arbeidet med å utvikle samhandling mellom offentlige myndigheter, frivillige organisasjoner og brukergrupper. Vi har god kjennskap til og kontakt med natur- og friluftslivsorganisasjoner i Oppland. Vi kjenner også godt til hvordan det er å drive organisasjonsarbeid, deres muligheter og begrensninger. Vi mener for eksempel at vårt tidligere prosjekt – Friluftsliv for Alle i Gjøvik, som fylkeskommunen er kjent med, hadde god framdrift og viste at det kan være

FNF Oppland

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 97483205
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

nyttig å ha med en ekstern aktør for å sikre god framdrift i tilsvarende prosjekter i andre kommuner. FNF Oppland sin arbeidsmetode i dette prosjektet har etter vårt syn stor overføringsverdi. FNF Oppland har gjennom to slike prosjekter opparbeidet seg betydelig erfaring og et godt grunnlag for å kunne bidra med å tilrettelegge for «Friluftsliv for Alle» i kommunene.

FNF Oppland mottok også prosjektstøtte av Fylkesmannen i Oppland for å kartlegge status for turmuligheter i Opplandskommunene i et prosjekt som ble gjennomført i 2008-09. Prosjektet - «Nærmiljøfriluftsliv» fokuserte på kartlegging av opplandskommunenes innsats for å legge til rette for nærmiljøfriluftsliv for alle - ut på tur der du bor. FNF Oppland har på bakgrunn av dette prosjektet også påtatt seg en oppgave for å samle og gjøre bedre tilgjengelig informasjon om turmuligheter i vårt fylke. Vi tar kontakt med alle opplandskommuner i 2010-12 i samarbeid med Fylkesmannen i Oppland for utarbeidelse av internettsiden «turioppland.org». Denne nettsiden skal ved ferdigstillelse være en side med klikkbare linker til turkart og turbeskrivelser på kommunale internettsider med mål om en fullstendig digital oversikt over turmuligheter i hele fylket. Om den enkelte kommune ikke har denne oversikten på sin nettside, skal vår nettside ha informasjon om hvordan den kan mottas i papirform. Det er et mål om at nettsiden «turioppland.org» skal gjøres kjent for befolkningen gjennom media m.m.

Når det gjelder friluftslivets rolle i folkehelsearbeidet er FNF Oppland opptatt av å få på plass følgende forutsetninger:

- De bonære og lett tilgjengelige friluftslivsområdene bør ivaretas på en slik måte at de verken minskes, forringes eller fragmenteres. Disse områdene er svært viktige for daglig fysisk aktivitet for svært mange mennesker. Betydningsfullt er det også at disse områdene har tilstrekkelig tilgjengelighet, blant annet gjennom stimerking og kartinformasjon.
- Det bør arbeides for å tilrettelegge slik at langt flere enn i dag velger å gå eller sykle til jobb og skole fram for å kjøre bil.

FNF Oppland

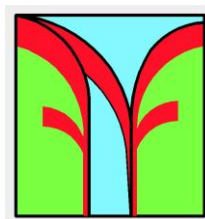
Forum for Natur og Friluftsliv Oppland,

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Tlf. 97483205

e-post: oppland@fnf-nett.no

www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

- Allmennhetens tilgang til utmarksareal må sikres. Folkehelse og arealpolitikk henger nøye sammen når det gjelder sikring av tilstrekkelige naturområder til å bedrive friluftslivsaktivitet i. FNF-nettverket har på dette området en viktig rolle for å bidra til sikring av områder; både for friluftsliv og naturmangfold.
- De frivillige organisasjonene som driver aktivitetstilbudene og tilretteleggingsarbeidet innenfor friluftsliv i lokalsamfunnene må gis gode betingelser for å drive sitt arbeid. Både gjennom medvirkning, økonomiske virkemiddelordninger og gjennom politisk bifall og støtte.
- Den offentlige helsetjenesten bør i langt større grad gjøre de frivillige aktivitetsorganisasjonene til sine samarbeidspartnere dersom økt fysisk aktivitet og en mer aktiv fritid skal være en resept for mer aktive opplendinger.

Med vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland
Ole Morten Fossli - Koordinator

Kopi til av uttalelsen sendt til:
Friluftslivets fellesorganisasjon

FNF Oppland

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland,

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Tlf. 97483205

e-post: oppland@fnf-nett.no

www.fnf-nett.no/oppland